Signaturforklaring:

- Afmærket vandrerute
- Sti
- 60 Regional cykelrute
- Låge
- Borde-bænke
- Fredet område

N

Vellingshøjvej
62
Engtoften
Vellingshøj st.
Bæktoften
Oksøøjevej
Åkandevej
Vellingshøj Bæk
Højvælde Sø
16
17
Nederdam
18
19
Vestskoven
Bæktofte Sø
20
Hundemark
15
Højvælde
P
Spejdergård
14
Kirkestien
21
22
Porsevej
13
Riberholt Bæk
Voergårdsvej
Brydal Bæk
12
11
Børnehuset
Bjergene
Hjørring
60
10
23
Hjørring Bjerge
9
Vitskølklostervej
24
25
Overdam
8
Skoleengen
26
Skagensvej
4
Smidths
Plantage
5
7
P
6
Klonhøj
Lundhøjvej
3
2
Bellevue
1
P
Børnehuset
Kingo
27
Christiansminde
Klonhøjvej
Toelhøjvej
Skrænten
Skagensvej
Hirtshalsvej

© Hexagon, 2020

0 100 200 300 Meters

1. Bellevue. Den flotteste rasteplads i kommunen med udsigt til Rubjerg Knude og Skagerrak. Her holder der stort set altid folk og nyder udsigten. Der er containere til skrald. På Bellevue er placeret en vejrstation og to master på 60 m og 38 m samt en mindre hjælpemast.

2. Vandbeholderne. I 1905 støbte Hjørring Vandværk den første højdevandbeholder på Bellevue. I dag er de to overdækkede vandbeholdere forbundne med hinanden. Placeringen sikrer et jævnt vandtryk ud til forbrugerne. Nordsiden er den bedste kælkebakke i byen.

3. Udsigtstårnet. Det første tårn var ca. år 1900 en nedlagt vindmølle. 1915 rejstes et 9 m højt trætårn. I 1965 blev det nuværende 14 m høje *tårn* af limtræ opført. På platformen er du 81 meter oppe. På kanten oplyser skilte afstandene ud til markante steder i landskabet.

4. Skihopbakkerne. Den store hopbakke og den kortere øvebakke vestfor blev i 1941 anlagt i Smidths Plantage som et beskæftigelsesprojekt. I 1967 vandt Peter Jacobi DM med et hop på 20 meter. Fra toppen af bakken er der indsigt til rederne i *rågekolonien*.

5. Smidths Plantage. Løvskov plantet omkring 1850. Har siden 1991 været udlagt som urørt skov, så plante- og dyrelivet kan udvikle sig frit og artsrigt. Derfor kan man se mange arter af svampe på stammerne, og i de hule træer bor bl.a. spætmejse. Om foråret er skovbunden dækket af anemoner.

6. Klonhøj. Til stedet knytter der sig sagnet "Skatten i Klumhøj", som en drage bevogtede, og som to unge mænd prøvede at grave fri.

7. Hulvejen. Var endnu omkring 1840 den eneste vej ud af byen mod nord til Skagen via Tversted.

8. Galgebakken. Her fandt den sidste henrettelse i Hjørring sted ved halshugning 22. juli 1822, hvor bonden Thomas Bisp fra Brovst blev halshugget og 'lagt på hjul og stejle' for sin medvirken til mordet på sin kone. Hans *kranium* med et stort jernspiger igennem blev i 1900 fundet i en grusgrav tæt på. Det er udstillet på Museet. Bronzealderhøjene "Galgehøje" og "Bålhøj" er for længst forsvundne.

9. Militære anlæg. Her ligger et af tre betonsikringsrum, hver til 6 soldater, opført af tyskerne under 2. Verdenskrig. Spor efter de løbegrave, som forbandt dem, ses endnu. I den trekantede udgravning op ad stien havde tyskerne placeret et radioanlæg.

10. Lyngbakkerne. Her vokser dværgbuskene hedelyng, blåbær, *tyttebær* og revling. Det er et godt sted at sanke snapseurter til bjesk.

11. Kaffe-Erik. Her i ædelgranskoven levede eneboeren Erik Jens Nielsen i 6 år. Han boede i en hule bygget af grangrene fra omkring 1970. Han døde i 1990.

12. Granskoven. Rødgranerne tiltrækker stor flagspætte og egern, som begge er glade for rødgranfrø. Skovhornuglen har nogle vintre rastet i små flokke netop her. Du kan være heldig at se *ræve* flere steder i bjergene.

13. Egekrattet. Ege vokser naturligt flere steder i bakkerne. Nogle af de lave egetræer er velegnede som klatretræer også for mindre børn, og i efteråret kan du opleve *skovskader*, der samler forråd.

14. Spejdergården "Højvælde". Herfra drager spejderne på ekspedition i Bjergene. For enden af den brede vej "Højvælde", kan man parkere, når man skal besøge hundemarken. Vejens store bredde skyldes, at man planlagde den som indfaldsvej til et nyt stort boligområde i Hjørring Bjerge. Det skete heldigvis ikke.

15. Hundemarken. Måske Danmarks mest naturrige hundemark. De mange arter af græslandsplanter har koloniseret området, efter den sandede mark blev opgivet midt i 90'erne. De tiltrækker flere sjældne sommerfugle som fx *okkergul pletvinge*.

16. Højvælde Sø. Før i tiden var der overløb med spildevand direkte ud i Vellingshøj Bæk ved kraftig regn. I dag løber det til rensningsanlægget, og regnvandet bliver forsinket i søen. Søen tiltrækker fugle, og den sjældne *lille præstekrave* ynglede allerede første år.

17. Vellingshøj Bæk. De to vandløb i bjergene (Brydal og Riberholt Bæk) løber ud i dette vandløb, der ender i Liver Å. Der vokser flere forskellige vandplanter, og hvis du er heldig, kan du få øje på en ørred.

18. Nederdam. I april kan man høre de *spidssnudede frøer* kvække. I efteråret gemmer dobbeltbekkasinen sig i sivene og flyver kun op, hvis man kommer tæt på.

19. Vestskoven. Blev etableret samtidigt med villakvartererne. På stien langs Vellingshøj Bæk kan man nyde skovbrynet, og i foråret er der et væld af forskellige sangfugle.

20. Bæktofte Sø. Her bliver regnvandet fra området omkring Bæktoften samlet. Den opgravede jord blev kørt til Thirup Park, hvor det ligger i en af de store bakker. For at køre jorden væk, blev der lavet en lille vej, som nu bliver brugt som cykel- og gangsti.

21. Kirkestien. Den gamle kirkesti over Christiansmindes Marker er nu både markvej og en del af cykelrute nr. 60 (Boller-ruten).

22. Engen. I engen omkring Brydal Bæk vokser typiske vådbundsarter som kærtidsel, trævlekrone og engkarse. Sidstnævnte bliver brugt af larven fra den smukke sommerfugl aurora, som kan ses her om foråret. Du kan gå tørskoet i gennem engen på gangbroen.

23. Læhegnet. Sitkagranerne stammer fra Amerika, og der er nærmest ingen danske insekter, der lever af dem. De udgåede stammer er derimod et godt levested for insekter. Derfor blev nogle af sitkaerne *sprængt* ifm. TV-serien "Giv os naturen tilbage" i 2020.

24. Overdrevene. På de stejle skråninger har man aldrig kunnet opdyrke jorden eller komme til at gødske og sprøjte. Derfor kan man finde mange forskellige blomsterplanter her. Især *blåhat* lokker *køllesværmere* og andre sjældne insekter til.

25. Overdam. Kan let tørre ud, men i regnfulde år ses her både salamandre og frøer om foråret. Lige vest for blev der plantet en stor eg i 2019.

26. Skoleengen. Flere hundrede skoleelever spredte i 2019 frø på de tidligere marker. Frøene var samlet i bjergene. Med tiden vil markerne blive til blomstrende enge. Målet er, at området skal være åbent med spredte buske og træer. Du kan selv hjælpe ved at samle frø i naturområder og sprede dem her.

27. Christiansminde. Bag dammen ved Toelhøjvej lå tidligere gården "Christiansminde", der havde markerne langs kirkestien. Den blev revet ned, da villakvarteret blev etableret i 1971.